
Společně za podporu kvalitního vzdělávání, vědy a výzkumu – nezbytných součástí prosperity ČR

Praha, 5. 9. 2023 *Kvalitní vzdělávání, věda a výzkum jsou nezbytnými podmínkami pro rozvoj znalostní ekonomiky a prosperity České republiky. Podpora vysokoškolské vzdělanosti a vědy je zásadní investice do budoucnosti naší společnosti. Finální návrh připravovaného vládního rozpočtu musí naší zemi zajistit podmínky pro mezinárodní konkurenceschopnost, která zabrání odlivu mozků a talentů za lepšími podmínkami v zahraničí.*

„Znalostní ekonomiku, která má potenciál zvýšit prosperitu naší země, lze budovat jen na kvalitním vzdělávání, vědě, výzkumu a inovacích,“ zdůraznila rektorka Univerzity Karlovy a předsedkyně České konference rektorů (ČKR) **Milena Králíčková** s tím, že celkový podíl vysokoškolsky vzdělaných lidí je v České republice nižší než průměr ve vyspělých zemích OECD (42 % vs. 48 %). České univerzity budou podle ní navíc do tří až čtyř let čelit rostoucí demografické křivce uchazečů a je proto nutné nezanedbat přípravu na situaci, která kopíruje neutěšený stav přijímání studentů na střední školy v posledních letech. Jak rektorka podtrhuje: *„Vláda, pečující o budoucí prosperitu České republiky, nesmí na podporu vysokého školství, vědy a výzkumu rezignovat, nesmíme přicházet o ty nejlepší. Naopak bychom měli být místem, které talenty i z jiných zemí atrahuje.“*

„Vysoké školy jsou aktivní, iniciativní a umí nacházet i další zdroje, tj. nejsou závislé jen na MŠMT, získávají prostředky z dotačních programů, grantů, evropských fondů nebo spolupráce s průmyslem, ale bez dostatečné státní podpory nelze udržet ani dobré jméno, ani dobré výsledky v mezinárodním srovnání,“ zdůraznil předseda Rady vysokých škol **Milan Pospíšil**. Přitom podíl základního institucionálního rozpočtu vysokých škol na zajištění vzdělávacích aktivit vůči HDP v České republice stále meziročně klesá, z 0,48 % na 0,42 %. *„Vysoké školy jsou tak nuceny na pokrytí nákladů spojených s výukou studentů využívat i část zdrojů, které by měly primárně sloužit na podporu kvalitního konkurenceschopného výzkumu, a to není dlouhodobě udržitelné. Další případné škrty v rozpočtu již vysoké školství není schopno absorbovat,“* doplnil předseda Rady vysokých škol.

Zástupci vysokoškolského sektoru upozorňují mimo jiné i na ztrátu schopnosti celé České republiky konkurovat na mezinárodní úrovni. *„Pokud oblast vzdělávání, vědy a výzkumu bude stát trvale držet v podfinancovaném stavu, významně tím bohužel ‚podráží‘ kolena české konkurenceschopnosti. Když se k tomu přidá vizová politika ČR, dostáváme se do situace, kdy nestačíme nejen západním zemím, ale začíná být nemožné konkurovat na trhu vysokoškolského vzdělávání studentů ze třetích zemí např. i Maďarsku a Polsku,“* doplnila předsedkyně ČKR **Milena Králíčková**.

Potřebné propojení vzdělávání s ekonomikou ČR, kde jsou vysoké školy, věda a výzkum jedním ze zásadních aspektů pro budování ekonomiky s vyšší přidanou hodnotou vnímá také Svaz průmyslu a obchodu. *„Budoucnost české ekonomiky stojí na kvalitním vzdělávání a výzkumu a vývoji. I náš nejnovější průzkum mezi bezmála 1300 firmami ukázal, že podnikatelé řadí tyto oblasti mezi klíčové strategické investice, na které by se měl stát zaměřit. Je velká chyba, že návrh státního rozpočtu nepočítá s dostatečnou podporou, byť vláda prohlašuje, že vzdělávání a výzkum jsou prioritou,“* řekl viceprezidentka Svazu průmyslu ČR **Milena Jabůrková** a dodala: *„Pro budoucí rozvoj vzdělávání a trhu práce bychom se navíc měli snažit přitáhnout do ČR za kvalitním studiem v angličtině a dalších jazycích mladé lidi z celé Evropské unie. Bez šikovných vzdělaných lidí s otevřeným myšlením ekonomiku s vyšší přidanou hodnotou nevybudujeme.“*

České školství nemůže být součástí škrtnů a uzdravování veřejných financí

Vysoké školy očekávaly alespoň takové navýšení rozpočtu, kterým by pokryly ztráty zapříčiněné vysokou inflací. Stávající návrh je tak považován zástupci VŠ i odborů za absolutní resignaci na to, aby se Česká republika stala vědomostní ekonomikou.

Předseda Národní rady Unie školských asociací ČR – CZESHA Ing. Jiří Zajíček zastupující oblast regionálního školství už nepovažuje vládní slib navýšení objemu platových prostředků pro pedagogy za možný. *„Při pokraceném rozpočtu kapitoly školství mi zajištění slibovaných 130 % průměrného platu pro učitele přijde jako nereálný slib. A my rozhodně nemůžeme tento závazek saturovat z prostředků pro ostatní pedagogy a nepedagogy. To, jak chce vláda tento slib naplnit není naprosto jasné. Ideální by byla úprava tarifních platů tak, aby cca 80% navýšení bylo v nárokových složkách platu učitelů. Zda je k tomu politická vůle si netroufám odhadnout,“* uvedl předseda Unie školských asociací **Jiří Zajíček**.

Tuto obavu sdílí také vedení Vysokoškolského odborového svazu (VOS). *„Zabraňme odchodu vysoce kvalifikovaných zaměstnanců z vysokých škol, které bude velmi problematické nahradit, v době, kdy se čeká demografický nárůst studentů na vysokých školách,“* poukázal předseda VOS **Petr Baierl**.

Boj za platové podmínky v českém školství trvale svádí Českomoravský odborový svaz pracovníků školství (ČMOS). „Každý z nás si bytostně přeje žít v zemi, která je úspěšná, a je důstojným místem pro život. Cesta k tomuto cíli vede přes vzdělanost společnosti. Žádná politická reprezentace doposud plně nedoceníla význam vzdělávání pro budoucnost České republiky. Velká naděje svítila v roce 2021, kdy se po 30 letech poprvé platy pedagogů začaly blížit průměru zemí OECD. Nyní se už zase začaly výrazně vzdalovat. Současná vládní koalice si školství a vzdělávání stanovila jako jednu z volebních priorit. Dnes to vypadá, že papír snese vše a slibem nezarmoutíš,“ sdělil předseda ČMOS **František Dobšík** a doplnil: „Vláda by se měla ke splnění svého prioritního slibu podpory českého školství a vědy čestně postavit. Pokud ne, měla by voličům přiznat, že na své sliby peníze nemá, nebo je nechce najít!“

ZA SPRÁVNOST:

Mgr. Václav Hájek

Tiskový mluvčí UK

Odbor vnějších vztahů

Univerzita Karlova

tel: +420 721 285 565

e-mail: pr@cuni.cz

[Tisková zpráva ke stažení zde.](#)